OKÓLNIK 11.

ZDANIE SPRAWY CENTRALIZACYI

TOWARZYSTWA DEMOKRATYCZNEGO POLSKIEGO

(Od 23 sierpnia 1842 do 16 listopada 1843.)

CENTRALIZACYA TOW. DEMOKRATYCZ. POLSKIEGO

DO

OGÓŁU TOWARZYSTWA.

Obywatele!

Przychodzimy zdać wam sprawę z czynności pod naszém przewodnictwem dokonywanych.

Znacie jednak naturę tych czynności; postanowienie Towarzystwa z dnia 29 marca 1837, powierzając niektóre z nich wyłącznie samej Centralizacyi, wskazało tém samém że nie wszystkie do sprawozdań wchodzić powinny. Jakoż to, z którém dziś przychodzimy, równie jak poprzednie, zupełném nie będzie; pominie nawet całkiem to, o czém otwarcie mówić niepodobna. Tak raz na zawsze uczynić przeważne względy nakazują.

Przystępujemy zatém do czynności w których bezpośredni braliście udział. Były one dalszym ciągiem prac oddawna rozpoczętych, najdokładniéj wam znanych. Zrobiliśmy w nich wszakże nie mały postęp. Stanowisko Towarzystwa w Emigracyi w uderzający podniosło się sposób. Kiedy jedni utraciwszy całe swe znaczenie i wpływy, ziarnko dopiero po ziarnku, według ich własnego wyznania, na nowo, i w tak późną porę zbierać zamierzają; kiedy drudzy stanąwszy przy czemsiś obłędném, lat kilka na prostém przeczeniu tamtym, i stawianiu przeszkód usiłowaniom naszym marnie strawili; my od początku jedną, najprostszą, podaniami narodowemi wytkniętą postępując drogą, nagromadziliśmy sobie pewne zasoby, dziś czujemy się silnymi, przyszłości jesteśmy pewni. Naród nas zrozumiał; znać żeśmy odgadli jego myśl, poznali jego potrzeby, i że w środ-

kac hprzez nas obranych widzi swoje zbawienie. Demokracya polska i patryotyzm polski stały się jednoznaczącemi.

Żadne z przedsięwzięć naszych w jakimbądź kierunku nie upadło, żadne nie zmalało — wszystkie wzrosły.

Pismiennictwo publiczne rozjaśniające i rozwijające myśl przez Towarzystwo podniesioną zbogaca się jéj płodnością, rozszerza i powagę jéj ustala.

Z pism politycznych, nowy poszyt *Pamiętnika* mieszczący w sobie przedstawienie rozpraw Towarzystwa w kwestyi : jak władza wykonawcza uorganizowaną być winna w normalnym stanie narodu? a z wojskowych drugi tom *Kursu sztuki wojskowéj*, który z następnemi składać ma bibliotekę wojskową polską, wkrótce wyjdą z druku.

Wszakże przyspieszenie niektórych publikacyj, ich pomnożenie, a mianowicie pomnożenie kursów wojskowych wykładanych publicznie, jako też liczby uczniów umieszczanych w szkołach wojskowych francuzkich, fabrykach broni i tym podobnych zakładach, zależy od powiększenia się funduszów z obfitszego źródła niżeli to, z którego dotąd prawie wyłącznie czerpane były, to jest z ubóstwa tułaczy, z składek przez Towarzystwo wnoszonych. Ogólny dochód z ktorego dziś rachunek składamy, w porównaniu z dawniejszym, w równym przeciągu czasu, wykazuje przewyżkę kilku tysięcy franków. Lecz to jest zaledwie szczupły zadatek tych nadziei na które liczyć mamy prawo, na które liczymy. Na naszym stanowisku wiele dla kraju zrobić można; wiele do zrobienia jeszcze zostaje. Towarzystwo dało z siebie przykład prawdziwego poświęcenia, które jedna mu szacunek nawet najzaciętszych przeciwników. Jesteśmy pewni że tego przykładu nigdy z siebie dawać nie przestanie, i że w samém powiększaniu się funduszów z innego źródła, znajdzie nowe pobudki do wytrwałości w téj mierze.

Ogólny dochód od 23 sierpnia 1842 do 16 listopada 1843 wynosił 23,930 fr. 15 c.; z tych na potrzeby Towarzystwa 20,749 fr. 18 1/4, na wsparcie braci potrzebnych 3,180 fr. 96 3/4.

Złożywszy poprzednio szczegółowe wykazy dochodów i wydatków nie pozostaje nam teraz jak przedstawić ich rozkład na główniejsze kategorye, który jest następujący :

FUNDUSZ NA POTRZEBY TOWARZYSTWA.

PRZYCHÓD.

Remanent z dnia 23 Sierpnia 1842.			96	96
Składki zwyczajne.	6,217	67 ¼	20,652	22 ¼
Wpływy nadzwyczajne.	2,587	35		
Za pisma Towarzystwa.	11,055	80		
Dobrowolna składka na Czytelnię w Paryżu.	792	40		
Ogół przychodu			20,749	18 ¼

ROZCHÓD.

1. *Koszta wewnętrznéj Korrespondencyi.*

Okólniki Towarzystwa.	412	50		
Rozesłanie Okólników, pism Towarzystwa i broszowanie tychże.	591	65		
Koszta korrespondencyi.	966	50		
Zmiana i kupno biletów i mandatów.	124	50		
Razem.			2,100	15

2. *Druki.*

Wydanie Pamiętnika Tow. z rozesłaniem.	645	15		
Wydanie Noworocznika Demokratycznego na rok 1843 z rozesłaniem.	1,331	5		
Wydanie Kursu wojskowego z rozesłaniem i innemi wydatkami.	1,492	65		
Razem.			3,468	85

3. *Biblioteka.*

Najęcie lokalu, zakupienie dzieł i abonament pism peryod.	462	20

4. *Szkoła Wojskowa.*

Jednemu uczniowi w szkole wojskowéj.	1,216	»

5. *Wydatki miejscowe.*

Wydatki Kancellaryi.	230	85		
Dodatek Członkom Centralizacyi.	2,882	50		
Wypłacono Czytelni Paryskiéj.	792	40		
Razem.			3,905	75
Wydatki Nadzwyczajne.			9,427	10
Ogół wydatków.			20,580	5

FUNDUSZ NA WSPARCIE POTRZEBNYCH.

PRZYCHÓD.

Remanent z dnia 23 Sierpnia 1842.	726	60
Składki zwyczajne od członków Towarzystwa.	2,071	6 $\frac{3}{4}$
— od nienależących do Towarzystwa. . .	21	»
Zwrót udzielonych pomocy.	27	»
Na Familię J. Zaliwskiego.	335	30
Ogół przychodu.	3,180	96 $\frac{3}{4}$

ROZCHÓD.

Chorym.	1,351	80
Bez żołdu i zarobku.	503	»
Jednorazowe pomoce.	943	»
Koszta korrespondencyi i mandaty. . . .	44	5
Familii J. Zaliwskiego.	335	30
Ogół wydatków.	3,177	15

REKAPITULACYA.

PRZYCHÓD	Na potrzeby Towarzystwa. .	20,749	18 $\frac{1}{4}$	23,930	15
	Na wsparcie potrzebnych. .	3,180	96 $\frac{3}{4}$		
ROZCHÓD	Na potrzeby Towarzystwa. .	20,580	5	23,757	20
	Na wsparcie potrzebnych. .	3,177	15		
	Pozostaje w kassie na dniu 16 Listopada 1843. .			172	95

Z tych na potrzeby Towarzystwa 169 fr. 13 $\frac{1}{4}$; na wsparcie potrzebujących 3 fr. 81 $\frac{3}{4}$.

Versailles, dnia 16 listopada 1843.

Członkowie Centralizacyi :

Wiktor Heltman.
Henryk Jakubowski.
Jan Alcyato.
Teofil Wiśniowski.
Józef Wysocki.

W DRUKARNI BOURGOGNE ET MARTINET, PRZY ULICY JACOB, 30.